

Asia: OM 8/41/2015

Oikeusprosessien keventäminen

1. Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

Käräjäoikeus pitää mietinnössä esitettyjä ehdotuksia kannatettavina.

2. Kokoonpanosäännökset

a) Lausuntonne käräjäoikeuden kokoonpanosäännöksiä koskevista muutosehdotuksista

Käräjäoikeus pitää mietinnössä esitettyjä ehdotuksia kannatettavina. Yhden tuomarin kokoonpanon päätösvaltaa ei kuitenkaan tulisi laajentaa ehdotetusta oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 6 §:n 2 momentista ilmenevällä tavalla. Lainkohdassa tarkoitetut asiat tulisi, jos lautamiesjärjestelmästä ei päätetä luopua, ratkaista lautamieskokoonpanossa tai useamman lainoppineen jäsenen kokoonpanossa. Vakavissa rikosasioissa, jollaisista nyt on kysymys, asianosaisten ei tulisi päästä vaikuttamaan ratkaisukokoonpanoon esitetyllä tavalla.

Käräjäoikeuden lainkäytön laadulle asetetut vaatimukset ovat kasvaneet esimerkiksi jatkokäsittelylupamenettelyn laajentumisen vuoksi. Käräjäoikeuden ratkaisukokoonpanon tulee määräytyä esitetyin tavoin asian laadun perusteella ja olla tarvittaessa riittävän vahva (kaksi tai kolme tuomaria). Esitetty kahden lainoppineen jäsenen kokoonpano olisi erittäin tervetullut uudistus. Se mahdollistaisi kokoonpanojen vahventamisen nykyistä useammin asian laadun, laajuuden tai muun erityisen syyn vuoksi ja parantaisi näin oikeusturvaa.

b) Lausuntonne hovioikeuden kokoonpanosäännöksiä koskevista muutosehdotuksista

Käräjäoikeus ei lausu asiasta tältä osin.

c) Lausuntonne korkeimman oikeuden kokoonpanosäännöksiä koskevista muutosehdotuksista

Käräjäoikeus ei lausu asiasta tältä osin.

3. Kirjallinen menettely

Lausuntonne kirjallista menettelyä koskevista muutosehdotuksista

Käräjäoikeus pitää mietinnössä esitettyjä ehdotuksia kannatettavina.

4. Yhden kosketuksen periaate

Lausuntonne paikallapysymisvelvollisuutta haasteen tiedoksiantamista varten koskevasta ehdotuksesta (ETL 10:2a)

Käräjäoikeus pitää ehdotusta kannatettavana.

5. Syytetyn velvollisuus osallistua henkilökohtaisesti oikeudenkäyntiin

Lausuntonne syytetyn läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevista muutosehdotuksista (ROL 8 luku ja OK 26:20)

Käräjäoikeus pitää ehdotuksia kannatettavina.

6. Videoyhteyden käyttö

Lausuntonne videoyhteyden käyttöä koskevista muutosehdotuksista

Käräjäoikeus pitää ehdotuksia kannatettavina.

7. Muut ehdotukset

a) Lausuntonne pääkäsittelyn lykkäämistä koskevista muutosehdotuksista (OK 6:11 ja ROL 6:11)

Käräjäoikeus pitää mietinnössä esitettyjä ehdotuksia kannatettavina ja välttämättöminä.

Helsingin käräjäoikeudessa on vireillä lukuisia huomattavan laajoja rikos- ja riita-asioita. Pisimmät rikosasioiden pääkäsittelyt ovat kestäneet käräjäoikeudessa yli vuoden, johon tulee lisätä vielä tuomion antamiseen vaadittava aika. Käräjäoikeus toteaa, että vuosilomaa koskevien säännösten nojalla työnantajan on annettava virkamiehelle vuosilomaa lain edellyttämällä tavalla lomakautena tai sen ulkopuolella pääsääntöisesti yhdenjaksoisena. Säännös on pakottava. Voimassa olevat pisimmät yhteenlasketut lykkäysajat (riita-asioissa 45 ja rikosasioissa 60 päivää) eivät mahdollista lakisääteisten, pakottaviin säännöksiin perustuvien vuosilomien pitämistä eivätkä muutoinkaan turvaa jutun tuomareille, syyttäjille, asianajajille tai asianosaisille riittäviä lepo- tai virkistytymisaikoja pääkäsittelyn alkamisen jälkeen. Nykyiset lykkäysajat ovat liian tiukat myös etenkin rikosasioiden pääkäsittelyissä tapahtuvien erilaisten ennakoimattomien muutosten vuoksi.

b) Lausuntonne riita- ja rikosasian vireillepanoa ja valmistelua koskevista muutosehdotuksista (OK 5:5–6 ja ROL 7:4–5)

Käräjäoikeus pitää mietinnössä esitettyjä ehdotuksia kannatettavina.

c) Lausuntonne ylimääräistä muutoksenhakua koskevista muutosehdotuksista (OK 31:14a ja OK 31:19)

Käräjäoikeudella ei ole lausuttavaa esityksestä tältä osin.

8. Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

Ei ole.

Nurmi Tuomas
Helsingin käräjäoikeus